

N:o 170.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 18 maj 1905.
— — — — Andra Kammaren — 18 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående inredande i fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm af lokaler för utrikesdepartementet m. m. samt angående uppförande af ny byggnad för Kungl. Maj:ts kansli m. m.

(Statsutskottets utlåtande n:o 140.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 96) har Eders Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 31 sistlidne mars, föreslagit Riksdagen

dels att medgifva, att till betäckande af kostnaderna för inredande i fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm af lokaler för utrikesdepartementet och ämbetsbostad åt ministern för utrikes ärendena måtte af fonden för anordnande af lokaler för statens ämbetsverk i hufvudstaden användas ett belopp af 400,000 kronor;

dels ock att besluta, att ny byggnad för Kungl. Maj:ts kansli med undantag af utrikesdepartementet skulle uppföras i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af arkitekten L. Peterson den 2 sistlidne januari afgifvet förslag, samt att för ifrågavarande byggnadsföretag och

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 44 Häft. (N:o 170).

däraf föranledd inlösen af ateljébyggnadsaktiebolagets hus i nordvästra hörnet af Kungsträdgården äfvensom af de under enskild äganderätt lydande tomter i kvarteret Kungl. trädgården, som enligt förslaget vore afsedda att för byggnaden tagas i anspråk, bevilja ett belopp af 4,860,000 kronor, samt däraf anvisa 575,000 kronor ur fonden för anordnande af lokaler för statens ämbetsverk i hufvudstaden och 500,000 kronor å extra stat för år 1906.

Hvad först beträffar Eders Kungl. Maj:ts förslag om inredande i fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet här i staden af lokaler för utrikesdepartementet och ämbetsbostad för ministern för utrikes ärendena, finner Riksdagen giltig anledning icke föreligga, hvarför utrikesministerns ämbetsbostad skulle från den byggnad, däri den nu är inrymd, förflyttas till ifrågavarande dyrbara fastighet, hvilken på grund af dess synnerligen fördelaktiga belägenhet synes vara ägnad att uteslutande användas till beredande af lokaler för ämbetsverk. Huruvida utrikesdepartementet samt ett eller möjligen två andra statsdepartement skulle kunna där finna tillräckligt utrymme, är Riksdagen icke i tillfälle att bedöma, liksom Riksdagen ej heller kan med bestämdhet uttala sig, om eller i hvad mån ett i en inom Riksdagen väckt motion framställt förslag i fråga om fastighetens användande för högsta domstolen och nedre justitierevisionen bör vinna afseende. En fullständig utredning härom synes Riksdagen böra oförtöfvadt ävägbringas; och har Riksdagen i sammanhang härmed velat framhålla, dels att ett fördelaktigare utnyttjande af bottenvåningen än det i det nu framlagda förslaget angifna torde böra kunna påräknas och dels att gårdsutrymmet synes lämna tillfälle till uppförande af byggnad för vaktmästarebostäder och andra lägenheter, hvilka icke med nödvändighet böra anordnas inom hufvudbyggnaden.

Då Riksdagen sålunda ifrågasätter, att förenämnda fastighet skulle kunna tillgodose, förutom utrikesdepartementets, äfven andra departements behöf af ämbetslokaler, följer häraf, att Riksdagen, som visserligen anser kanslihusets förläggande vid Kungsträdgården från flera synpunkter icke olämpligt, icke kan i allo biträda det föreliggande förslaget till kanslihus med lokaler för alla departementen utom det nämnda. Men äfven i andra afseenden har detta förslag gifvit Riksdagen anledning till erinringar. Sålunda har Riksdagen ansett, att förhållandena icke påkalla, att statsministern beredes ämbetsbostad inom kanslibyggnaden. Ej heller har inredandet af en frukostrestaurant i den nuvarande ateljébyggnaden synts Riksdagen vara af behöfvat på-

kalladt, då utan tvifvel de för sådant ändamål erforderliga lokaler komme att genom den enskilda företagsamheten anordnas.

Huruvida genom att lokaler icke skulle behöfva inredas för de af Riksdagen nu angifna ändamål den föreslagna byggnadskomplexens dimensioner skulle kunna minskas eller äfven andra ämbetsverk skulle kunna därinom beredas utrymme eller möjligen annan kronans tomt i hufvudstaden skulle kunna befinnas för byggnadens anläggande tillräcklig, kan Riksdagen icke afgöra. För denna frågas lösning erfordras en fullständig utredning såväl angående behovet i sin helhet af nybyggnader för ämbetsverken i Stockholm som ock beträffande samtliga kronans fastigheter, såsom byggnader samt tomtplatser och annan mark, hvilka kunna för sådant ändamål disponeras.

Utän tvifvel torde det vara lämpligt, att före afgörande af en så omfattande byggnadsfråga som den nu föreliggande full visshet må vinnas om i huru stor utsträckning behovet äfven för andra ämbetsverk af nybyggnader kommer att under den närmaste framtiden göra sig gällande. Härtill kommer, att, då ofta uppstått svårlösta frågor om markutbyte emellan kronan, å ena sidan, och Stockholms stad, å den andra, äfven häri synes finnas en anledning till att bringa klarhet angående statens ägande- och dispositionsrätt till mark och tomter inom hufvudstaden, hvarigenom till bägge parternas fördel skulle kunna möjliggöras utbyten och fullständig uppgörelse i förevarande afseende.

Riksdagen är visserligen öfvertygad om, att behovet af rymligare och tidsenligare lokaler för departementen är trängande; men den ifrågasatta utredningen synes ej böra medföra alltför stor tidsutdräkt. Särskildt föreställer sig Riksdagen, att Eders Kungl. Maj:t må kunna redan till nästa Riksdag inkomma med förslag om inrymmande af ämbetslokaler i det forna arffurstens palats; och i den mån utrikesdepartementet och eventuellt äfven annat departement kommer att dit förläggas, kan ju i det gamla kanslihuset provisoriskt beredas ökad utrymme för de departement, som komma att ännu någon tid där kvarstanna.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen dels anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förslag om anvisande af medel till betäckande af kostnaderna för inredande af ämbets- och bostadslokaler i fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm icke af Riksdagen bifallits; samt

att Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppförande af ny byggnad för Kungl. Maj:ts kansli å norra delen af Kungsträdgården och å väster därom belägna tomter ej heller vunnit Riksdagens bifall;

dels ock anhålla att Eders Kungl. Maj:t täcktes, så snart sig göra

låter, ej mindre till Riksdagen inkomma med förslag till inredande i fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet af lokaler för ämbetsverk, än äfven föranstalta om en fullständig utredning såväl angående behofvet under den närmaste framtiden af lokaler för statens ämbetsverk i hufvudstaden som ock beträffande statens därinom belägna fastigheter, som kunna för beredande af plats för eller medel till ämbetslokalers inrättande tagas i anspråk, samt därefter för Riksdagen framlägga förslag till de byggnadsföretag för statens räkning, hvartill en sådan utredning må gifva anledning.

Stockholm den 18 maj 1905.

Med undersätlig vördnad.